

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 №580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

Коршак Леся Ігорівна,
*курсант Навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ*
Науковий керівник:
Харченко Наталія Петрівна,
*старший викладач кафедри теорії держави
та права Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук*

ЕВОЛЮЦІЯ ФОРМ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Пори здавалось би численні наукові роботи загальнотеоретичного та галузевого спрямування навіть сьогодні є доволі плюралістичними погляди вчених щодо визначення поняття форма держави, структури форми держави та їх взаємозв'язок, тенденції розвитку та удосконалення. Дискусійними є наукові бачення структурної будови форми держави, їх особливостей, а також пріоритетності елементів форми держави.

«Важливість перманентного дослідження інституту форми держави зумовлена необхідністю характеристики не лише сучасного стану держави, а й можливості визначення напрямів розвитку конкретної держави. Актуальність порушеної тематики також детермінована необхідністю інтеграції України до міжнародного та європейського простору з врахуванням найкращих стандартів зарубіжного досвіду державно-правового будівництва» [1, с. 80].

Форма держави – це складне поняття, яке характеризує державу з точки зору існуючої в ній форми правління, державного устрою та державно-правового режиму. Кожна

держава, яку і будь-яке інше соціальне утворення, має бути певним чином організованою, побудованою, сформованою, а здійснення нею влади має відбуватися певними способами, методами. Взагалі необхідно звернути увагу на такі значні фактори, які складають стан країни: умови формування країни, історичні традиції, політичні війни всередині еліти та панування певних ідеологій та культурних цінностей [2, с. 87].

На думку відомого філософа Аристотеля, були такі правильні форми державного правління монархія, аристократія, політія; неправильними формами державного правління були: тиранія, олігархія, демократія [1, с. 81]

Відомий французький юрист та письменник Шарль Луї Монтеск'є визначав форму держави як чинники, які визначають методи здійснення державної влади:

1) республіка (державна влада визначається добродесністю і рівністю);

2) монархія (основа влади – честь);

3) деспотія (основа влади – страх).

У останні роки пропонується варіант «наскрізної», узагальнюючої класифікації усіх державних форм. До її основи покладається спосіб організації та здійснення державної влади, що взятий у єдності усіх її гілок, територіальної реалізації, методів діяльності. Ця єдність створює нове явище – цілісну форму, якій згідно з теорією систем притаманні якості, що не властиві ні одному із її елементів окремо. Відповідно до цього варіанту пропонуються такі три форми державного правління: монократична (єдиновладна), сегментарна (змішана) та полікратична (багатовладна).

Монократична форма державного правління характеризується єдиновладдям. Повнота державної влади може знаходитися у руках однієї особи, або відповідно до конституції може бути проголошено, що уся влада належить радам.

Сегментарна форма державного правління є перехідною від монократичної форми до полікратичної. Уся влада зосереджена в руках глави держави, інколи – уряду. Роль судів та парламенту пригнічена [3, с. 34].

Полікратична державна форма протилежна монократичній. Діє поділ державної влади та існує місцеве

самоврядування. У державно-правовому режимі домінують демократичні методи управління та державне управління, яка є децентралізованим.

Зважаючи «...на євроінтеграційний зовнішньополітичний напрям України не менш актуальними є дослідження науковців щодо аналізу політичних систем розвинутих країн Європи, що сприяє пошуку оптимальної моделі форми державного управління для України» [4, с. 4].

Отже, загальнотеоретичні уявлення про форму держави змінювались протягом тривалого часу від стародавніх часів до сьогодення. Попри те, що ця категорія є доволі неусталеною й донині науковці сперечаються щодо правильності та адекватності визначення цього поняття, а також інших суміжних понять, пошуку більш досконалих форм держави та напрямів дослідження.

Список використаних джерел

1. Харченко Н. П. Форма держави: еволюція наукових поглядів. *Юридичний бюлетень*. 2021. № 18. С. 80–84.

2. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.]; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

3. Богушова І. В. Концептуальні засади розуміння сутності форми держави. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 3. С. 31–36.

4. Бостан С. К. *Форми державного управління країн Європейського Союзу. Юридичні моделі і політична практика / монографія*. Центр навчальної літератури. 2018, 240 с.